

Fire skoler - fire frafaldsreducerende projekter

Metalindustriens Uddannelsesudvalg udmøntede i 2021 midler til lokale skoleforankrede projekter, som sigtede mod at reducere frafaldet på en eller flere udvalgte uddannelser inden for metalindustrien. Projekterne blev afsluttet med udgangen af 2023.

Indhold

Indledning	3
UCRS bruger strukturerede elevsamtaler til at opdage mistrivsel	4
TECHCOLLEGE har gjort SPS-muligheder synlige for virksomheder og ansatte	6
EUC Nordvest har skabt et forløb, der klæder elever på til arbejdsmarkedet	8
College360 har styrket fagrelevansen i smedeelevernes grundfagsundervisning	10

Indledning

På mange erhvervsskoler ses der desværre et stort frafald på flere uddannelser. Det blev opdraget til et trepartsfinansieret projekt i regi af Metalindustriens Uddannelsesudvalg, som har givet midler til skoler, der har sat forskellige projekter i søen for at komme frafaldet til livs.

Mange skoler har arbejdet ambitiøst med at forstå baggrunden for deres respektive frafald og sætte ind over for de udfordringer. I alt har 15 skoler deltaget, og de har fået tildelt op til 300.000 kr. hver.

Industriens Uddannelser har understøttet skolerne i forbindelse med opstarten af projekterne og undervejs gennem facilitering af vidensdelingsseminarer.

Resultaterne af de forskellige projekter er ikke entydigt nemme at aflæse. Skolerne har mange indsatser i gang på tværs af uddannelser og forløb, og datagrundlagene for de enkelte projekter er til tider spinkle. Kvantitative resultater skal derfor tages med et vist forbehold. Sikkert er det dog, at alle skoler har gjort sig erfaringer med at udvikle, afprøve og arbejde med indsatser, hvoraf nogle opleves så gode, at skolen fortsætter på egen hånd efter projektmidlernes udløb.

De fire projekter i nærværende hæfte kan bruges til inspiration for andre skoler, der arbejder med lignende indsatser, og projektlederne på hver af de omtalte skoler har tilkendegivet, at de må kontaktes ved yderligere interesse eller spørgsmål til projekterne.

UCRS bruger strukturerede elevsamtaler til at opdage mistrivsel

Systematiske og strukturerede elevsamtaler er en del af arbejdet med at opdage mistrivsel hos eleverne på smede- og personvogsmekanikeruddannelsen på UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern (UCRS). Skolen håber, at det på sigt vil nedbringe frafaldet, så endnu flere kommer i lære – noget de lokale virksomheder i stigende grad sukker efter.

Mistrivsel er ifølge EVA-rapporten Elevtrivsel på Erhvervsuddannelserne en af de største faktorer for frafald. På UCRS har de taget kampen op mod den mistrivsel, som for nogen elever betyder, at de ender med at droppe ud af uddannelsen.

Skolen har modtaget midler til at rette et særligt fokus på trivsel for smede- og personvogsmekanikerelever. Konkret har skolen arbejdet med at få etableret en systematisk samtalestruktur til brug for elever på GF1 og GF2. Samtalen er et led i at opdage tegn på mistrivsel.

På GF1 har samtalerne handlet primært om elevens almene trivsel, mens de på GF2 har handlet om både trivsel og faglighed. Samtalerne kommer omkring emner som nær familie, venskaber, privatøkonomi, sundhed, boligforhold og fritidsaktiviteter, hvilket alle er arenaer, som skolen har oplevet, kan påvirke elevens trivsel og chance for at gennemføre sin uddannelse. Samtalerne har

fundet sted adskilt fra undervisningen, så der har været dedikeret både tid og rum til at gennemføre den. Indsatsen har været for alle elever, også de, der ikke umiddelbart virkede frafaldstruede, men som måske kunne have en personlig, social eller faglig mistrivsel, der kunne danne grundlag for mistrivsel i dagligdagen på skolen. Det er elever, hvor "mistrivselbægeret" stille og roligt fyldes, uden nogen ellers ville lægge mærke til det.

Meningen med indsatsen er derfor også at fange udfordringer, før de bliver for uhåndgribelige, og samtidig er samtalerne en måde for skolen at "tjekke ind" på deres elever for at finde ud af, hvordan de trives i deres respektive klasser.

Undervisere er blevet opkvalificeret

På skolen, der har hovedkontor i Skjern, har de blandt lærerne i forvejen en stærk kultur for at få en god snak med eleverne i værkstedet. Men det er netop den snak, som skolen med den nye indsats har søgt at få nogle mere faste rammer og fast struktur for.

Det er dels et spørgsmål om at få mere struktur ind i selv samtalen forløb, dels et spørgsmål om at få en systematik ind i afholdelsen af samtalerne, så alle elever får en samtale, og ingen "går under radaren". Siden projektets start har UCRS arbejdet på at finde en form for den gode samtale, og den er løbende blevet testet og justeret. Processen har udmøntet

sig i en samtaleskabelon, som læreren kan følge i samtalsituationen. For nogle lærere har det været overvældende at skulle holde samtaler, der potentielt kunne komme ind på private og følsomme emner, og derfor er lærerne blevet tilbudt kompetenceudvikling. Medarbejderne har desuden været involveret i flere drøftelser af, hvorfor det er vigtigt at komme omkring emner, der ikke umiddelbart knytter sig direkte til elevernes skolegang. Der er også udviklet en beredskabsplan, som kan sættes i gang, i det øjeblik en lærer har en samtale med en elev, hvor der er brug for akut handling. Samtidig er beredskabsplanen med til at afklare, hvor meget skolen selv kan håndtere ved hjælp af eksempelvis mentorer, og hvornår der eventuelt skal inddrages myndigheder eller eksterne rådgivningstilbud.

Sådan er det gået

Da frafaldsdata har en vis forsinkelse i forhold til projektets afslutning, er det endnu for tidligt at vurdere, om indsatsen har haft en effekt på skolens frafald på smede- og personvogsmekanikeruddannelsen, men samtalerne har ifølge skolen givet et nyt perspektiv på eleven. Skolen har helt konkret oplevet samtaler, der har afdækket vigtige forhold, som påvirkede elevens trivsel hvor der skulle tages hånd om fx udfordringer med betingelse eller misbrug.

Feedback fra eleverne peger på, at det er helt okay at tale med en underviser om forskellige aspekter af deres liv, og de er helt enige i, at der kan være personlige eller private forhold, som i sidste ende kan presse dem på deres skolegang.

Desuden oplever skolen, at samarbejdet mellem mentor og underviser er styrket, og underviserne er blevet i stand til at træde et skridt tættere på eleven og håndtere nogle af de mindre udfordringer, som måske før blev sendt videre til mentoren. Det har frigivet tid til, at mentoren kunne tage hånd om mere alvorlig mistrivsel.

UCRS ønsker at arbejde videre med de systematiske trivselssamtaler med særligt fokus på, hvordan de kan sikre, at den viden, underviserne får fra samtalerne, deles med andre medarbejdere, når eleven overgår fra grundforløb til hovedforløb.

Et godt råd fra UCRS

Fra UCRS lyder et godt råd til andre skoler, der overvejer samme fremgangsmåde til at opdage mistrivsel, at det er vigtigt, at afsætte tid til at holde de strukturerede elevsamtaler, så tiden til samtalen ikke skal konkurrere med undervisning i fagligheden. Samtidig anbefaler skolen, at lærerne klædes tilstrækkeligt på, så de bliver trygge ved samtale-skemaet. For UCRS's vedkommende bestod det i to store fællesoplæg om, hvordan man håndterer elever med udfordringer.

Samtaleskema - GF1

Samtaleskema - GF2

TECHCOLLEGE har gjort SPS-muligheder synlige for virksomheder og ansatte

TECHCOLLEGE har lavet en række aktiviteter for at reducere frafaldet blandt GF2-elever og elever på hovedforløbet på data- og kommunikationsuddannelsen. Siden projektet begyndte, har skolen arbejdet på at styrke de ansattes viden om og kompetencer til at understøtte elever med udfordringer, som fx autisme. Indsatsen har også handlet om at klæde virksomheder på til at tage lærlinge med særlige behov.

På TECHCOLLEGE har de over en periode arbejdet fokuseret på at kompetenceudvikle skolens faglærere, skolepraktikinstruktører, lærepladskonsulenter og SPS-vejledere. Omdrejningspunktet har været at give redskaber til at understøtte de udfordringer, dataeleverne kan opleve i overgangen mellem grundforløbet og hovedforløbet. Der har også været et behov for at klæde hele personalegruppen på til, hvordan fx elever med autismespektrumforstyrrelser mødes og omfavnes bedst muligt.

Forventningen har været, at kompetenceudviklingen kunne give lærepladskonsulenterne og de specialpædagogiske støttemedarbejdere kompetencer til at klæde eleverne bedre på til, hvad de kan forvente af deres læreplads- og hovedforløb, og derved styrke elevernes muligheder for selv at kunne håndtere mulige udfordringer under oplæringen.

Derudover har skolen foretaget en besøgs-kampagne med besøg på 25 virksomheder. Formålet var at oplyse virksomhederne om muligheden for at søge specialpædagogisk støtte (SPS) til virksomhedernes lærlinge.

Som en del af indsatsen har TECHCOLLEGE arbejdet videre på deres allerede eksisterende arbejdsmarkedsparathedsforsløb, hvor man på grundforløbene afholder en 'Lærepladsdag' med skemalagt undervisning, hvor lærepladskonsulenter og SPS-medarbejdere hjælper eleverne med at lave CV og ansøgninger målrettet mulige lærepladser.

I den forbindelse har skolen udarbejdet to korte videoer, hvor mestrer fra virksomheder, der har datalærlinge, fortæller hvordan de oplever det at have lærlinge med SPS-støttebehov. Den ene viser til elever i undervisningen til at forberede dem på, hvad det vil sige at komme ud på en læreplads. Den anden video er målrettet virksomheder og bruges i dialog med virksomhedskonsulenten til at vise, hvad det vil sige at have en lærling med en diagnose, og hvilke muligheder de har for at søge SPS-støtte. Videoerne bruges ved mesterarrangementer, åbent hus og derudover er de begge uploadet på skolens hjemmeside, som både eksisterende og kommende elever samt virksomhederne kan tilgå.

Resultater: TECHCOLLEGE vurderer på baggrund af en evaluering af projektet, at de er blevet bedre til at screene og spotte elever, der er berettiget til SPS-støtte, bl.a. fordi medarbejderne har gennemgået kompetenceudvikling. Nogle af de elever, der starter på skolen uden SPS, opnår at få SPS-støtte undervejs. Det ses ved, at andelen af elever, der modtager SPS-støtte ved start af GF2 til afslutning af GF2, er steget over projektperioden. Desuden er den procentvise andel af elever, der gennemfører grundforløbet med SPS, steget.

Ifølge skolen er kompetenceudviklingen, øget fokus på arbejdsmarkedsparathedsforsløb og dialog med virksomhederne blevet godt modtaget. Indsatsen har dannet grundlag for bedre dialog mellem elever med særlige behov og underviserne, og interessen for lignende tiltag for elever på andre uddannelser er steget efterfølgende. Skolen oplever stadig udfordringer med at få alle dataelever i lære, men arbejder videre med at få hjælp fra virksomheder i deres netværk til at dele de gode historier i forhold til at ansætte lærlinge med forskellige udfordringer. De virksomheder, der tager datalærlinge med særlige behov, oplever nemlig at kunne give dem en særlig rolle, fordi deres udfordringer kan vendes til styrker i form af en betydelig grundighed og arbejdsomhed.

[Se videoen til elever](#)

[Se videoen til virksomheder](#)

EUC Nordvest har skabt et forløb, der klæder elever på til arbejdsmarkedet

På EUC Nordvest har de arbejdet aktivt med at forberede skolens elever til mødet med arbejdsmarkedet. Indsatsen omfatter undervisningsdage med fokus på ansøgninger og CV, men forløbet indebærer også trivselsskabende aktiviteter. Effekten har allerede vist sig i fraværet, som er faldet drastisk særligt på GF1.

Siden det tidlige forår 2022 har EUC Nordvest arbejdet fokuseret på en indsats, der skal sikre bedre arbejdsmarkedsparethed blandt skolens elever på industritekniker-, personvognsmekaniker-, data- og kommunikation- samt smedeuddannelsen. Baggrunden for indsatsen er, at skolen har erfaret, at det i høj grad er elevernes personlige kompetencer, der er afgørende for, hvordan de klarer sig i mødet med en arbejdsplads. For nogle elever viser det sig at være en stor omvæltning, der kan resultere i frafald.

Ifølge skolen handler forløbet om at afmystificere de udfordringer, som eleverne ser for sig, når de skal skaffe en læreplads, og at give eleverne et klart billede af arbejdsmarkedets forventninger og krav til, hvordan man tilpasser sig som lærling. Skolen er gået praktisk til værks med to fulde undervisningsdage i starten af GF2, der udgør arbejdsmarkedsparethedsforløbet. Der er CV og ansøgning på skemaet samt videooptagelser og rollespil, som skal give eleverne en bevidsthed om deres egen fremton-

ing i forhold til, hvilket indtryk de giver til en samtale.

Virksomhedsbesøg giver realistisk billede af hverdagen som lærling

Som en del af arbejdsmarkedsparethedsforløbet har skolen arrangeret virksomhedsbesøg for GF2-eleverne. Skolen oplever, at virksomhedsbesøgene ikke blot er med til at give eleverne indsigt i branchen og arbejdsmarkedets forventninger, men er også med til at styrke det sociale sammenhold blandt eleverne. Samlet set har forløbet fået positiv feedback fra de elever, der har deltaget. Det har medvirket til, at eleverne er mere trygge ved at skulle i gang med at søge lærepladser.

Skolen har desuden foretaget en analyse af årsager til, at uddannelsesaftaler bliver afbrudt. Analysen viste, at de tre mest hyppige årsager først og fremmest var manglende sociale færdigheder og evne til at begå sig på en arbejdsplads, fravær i prøvetiden samt manglende faglighed.

EUC Nordvest har brugt analysen til at sikre, at skolens lærepladsopsøgende enhed 'Stifinderafdelingen' giver personlig og individuel støtte. Det kunne bl.a. være i forhold til at finde den rigtige virksomhed for eleven, så der er et godt match fra begyndelsen, søge SPS-støtte ved behov mv. Samtidig er lærepladskonsulenterne blevet mere opmærksomme på at opsøge lærepladsvirksomhederne løbende under lærlingens prøvetid for at afværge eventuelle konflikter eller miskommunikation, der måtte være optræk til mellem virksomheden og eleven.

Resultater

Erfaringerne med arbejdsmarkedsparethedsforløbene er så gode, at skolen fortsætter indsatsen, som fremover vil være en fast bestanddel af elevernes GF2-forløb. En evaluering viste, at eleverne oplever at være væsentligt mere parate til at søge læreplads efter forløbet, og kontaktlæreren, der har ansvar for at understøtte eleverne i deres lærepladssøgning, oplever også, at eleverne er mere motiverede for at finde en læreplads. Skolen er overbevist om, at dette bidrager til elevernes fastholdelse.

Selvom det er svært at isolere effekterne fra skolens øvrige tiltag, vurderes projektet at have haft afsmittende effekt på antallet af indgåede uddannelsesaftaler. På alle uddannelser er 80 pct-målsætningen målsætning om, at 80 pct. af alle elever skal indgå en uddannelsesaftale) nået, og fraværet særligt på GF1 er mindsket. Fordi elevvolumen på skolen er lille, er det svært at konkludere noget fra data ift. frafald, men skolen kan dog pege på konkrete elever, som, de vurderer, formentlig har undgået ophævelse af deres uddannelsesaftaler, som følge af projektet og den tætte opfølgning skolens lærepladskonsulenter har udført.

College360 har styrket fagrelevansen i smedeelevernes grundfagsundervisning

Fagrelevant grundfagsundervisning skal styrke smedeelevens motivation til uddannelsen på College360. Samtidig har skolen iværksat projekt 'smedemotion' for at styrke sammenholdet blandt eleverne.

Fire grundfag på 20 uger har for nogle elever på College360 været et benspænd, der i værste tilfælde har fået dem til at droppe ud af uddannelsen. Med en styrket indsats for praksisnær grundfagsundervisning har skolen haft et håb om at forbedre fastholdelsen og tiltrække flere elever.

Siden sommeren 2022 har College360 arbejdet på at finde en formel for at lave fagspecifikt undervisningsmateriale til grundfagene matematik, fysik, engelsk og dansk. Formålet har været at styrke elevernes grundfaglige kompetencer, så koblingen mellem grundfagene og smedefaget blev endnu stærkere. Skolen har nemlig oplevet, at flere elever ikke kunne se hensigten med de fire grundfag, mistede motivationen, og på den baggrund havde risiko for at falde fra. Med en tydelig rød tråd mellem pensum og deres fag, har det været målet at fastholde eleverne.

Walk'n'talk til værkstedet

I smedeelevernes engelskundervisning har det resulteret i en ny tilgang til grundfagsundervisningen. Fagsprog og øvelser med smedefaglige begreber har været omdrejningspunktet, og engelsklæreren har gjort brug af 'walk'n'talk' i smedeværkstedet, hvor eleverne på engelsk har kunnet fortælle, hvad de har lavet. De har fortalt om valg af værktøj og maskiner, og eleverne har på den måde haft mulighed for at bruge smedefaglige begreber på engelsk. Der har også været gennemgang af manualer og sikkerhedsprocedurer på engelsk.

I fagene matematik og fysik har det handlet om at gøre undervisningen taktile – altså håndgribelig. Derfor har det givet mening at bruge værkstedet som udgangspunkt for opgaverne. I værkstedet har de arbejdet med at gøre regnemetoder konkrete, ved fx at regne på opdriften i et kølekar eller rumfanget i en metalkasse fyldt med sand. Men indsatsen mødte også sine begrænsninger på den måde, at visse ting ikke egner sig til at blive løst i værkstedet, fx brøkregning. Projektmidlerne har givet mulighed for at få tid til det tværfaglige samarbejde mellem grundforløbslærere og faglærere.

Fokus på elevernes fysiske form

Skolen har desuden sat aktivt ind for at forbedre smedeelevernes fysiske form, så de er rustet til at komme i lære på en arbejdsplads og står bedre ift. eventuelle arbejdsskader. Tanken bag er, at det skaber et bedre sammenhold i klasserne og styrker den enkeltes trivsel, hvilket i sidste ende også er med til at reducere risikoen for frafald. En sidegevinst er, at den forbedrede fysiske form vil hjælpe eleverne til at opnå en læreplads, fordi de får en bedre udstråling og får styrket deres fysiske evner, som dels kan forebygge arbejdsrelaterede skader, dels sikre at de kan holde sig i gang en hel dag på en læreplads. Smedemotion har bestået af 1-2 gange træning om ugen med fysiske øvelser udviklet af en fysioterapeut. Træningen har været med til at styrke det sociale sammenhold eleverne imellem, og er gået fra at være noget, der krævede overtalelse at få eleverne med til, til at de selv efterspørger træningen.

Hvordan skal man gribe det an?

I arbejdet med at gøre grundfagene mere fagrelevante, lyder rådet fra College360, at det er vigtigt at gøre klart, hvor meget fra faget man vil forsøge at integrere. Man kan starte med at vurdere, hvilke kompetencer man i drømmescenariet ønsker, eleverne står tilbage med efter endt grundforløb. Man kan fx kigge på, hvilke kompetencemål fra grundfagene der vil stille eleverne bedre til at varetage deres job som smed. Man skal selvfølgelig opfylde de krav, der står i grundfagsbekendtgørelsen, men hvis man arbejder med at give de ønskede kompetencer lov til at fylde mere i undervisningen og nedtone de mål, der ikke er så relevante for fagretningen, er der større mulighed for succes med resten.

OBS!

Projektet her er gennemført før Metalindustriens Uddannelsesudvalg besluttede at fjerne grundfagene engelsk og dansk på grundforløbet. Projektet på College360 har stadig sin relevans, i og med at skolen netop har gjort sig mange erfaringer med at integrere grundfagsundervisningen i de fagfaglige fag. Fremover bliver dele af de to grundfag indarbejdet i den fagfaglige, praktiske undervisning, og uddannelsernes samlede slutmål ændres derfor ikke.

Industriens
Uddannelser

U
I

Januar 2024